

การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา The Evaluation Bachelor of Communication Arts Program.

Revised B.E. 2559 Burapha University

วิชัย แยมหลังทรัพย์*

Wichai Yamlungsup*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam: CIPP-Model) ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ได้แก่ นิสิต อาจารย์ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน 3) การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ได้แก่ การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน 4) การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คุณลักษณะนิสิตฝึกงานที่พึงประสงค์ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บัณฑิต นิสิต ผู้ใช้บัณฑิตหรือนิสิตฝึกงาน ภาควิชา นิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 629 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพามีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 1) ภาพรวมของการประเมิน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิตหรือนิสิตฝึกงาน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินด้านกระบวนการ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ 5) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

---

* ภาควิชา นิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

* Department of Communication Arts, Faculty of Humanities and Social Science, Burapha University

* Corresponding author: wichaiym@buu.ac.th

Abstract

This research aims to evaluate the Bachelor of Communication Arts program (Revised Curriculum B.E. 2559), Burapha University. To evaluate the program according to “Stufflebeam: CIPP-Model” Or “CIPP. This Model was employed. This model consists of 1) Context Evaluation namely objectives, structures, and contents; 2) Input Evaluation namely students, teachers, and other factors supporting teaching; 3) Process Evaluation namely curriculum management, teaching process, and learning assessment; and 4) Product Evaluation namely desirable characteristics of students, desirable characteristics of students for internship and desirable characteristics of graduates.

The research population included executives, teachers, graduates, students, and graduate users or student internship users from the Department of Communication Arts, the Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University. The research population was comprised of 629 participants. The research tools were a 5-level questionnaire and an interview form, which were reviewed by experts and the research ethics committee of Burapha University.

The findings showed the evaluation results of the Bachelor of Communication Arts program (Revised Curriculum B.E. 2559), Burapha University as follows: 1) Overall of the Evaluation – the total level of executives, teachers, graduates, students, and graduate users who agreed that the curriculum was suitable was at a much level; 2) Product Evaluation – the total level of participants who agreed that the products were suitable was at a much level; 3) Context Evaluation - the total level of participants who agreed that the context was suitable was at a much level; 4) Process Evaluation - the total level of participants who agreed that the process was suitable was at a much level; and 5) Input Evaluation - the total level of participants who agreed that the inputs were suitable was at a much level.

Keywords : program evaluation/ the Bachelor of Communication Arts, Burapha University

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มีการปรับปรุงหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องทุก ๆ 5 ปี จนถึงระยะเวลาในการปรับปรุงครั้งที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันที่มีบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 3 รุ่น ตั้งแต่รหัส 59, 60, 61 และยังมีนิสิตกำลังศึกษาอยู่จำนวน 2 ชั้นปี คือปี 4 รหัส 62 และปี 3 รหัส 63 จากช่วงระยะเวลาดังกล่าว ภาควิชานิเทศศาสตร์ ได้นำข้อเสนอแนะจากผู้บัณฑิต และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาเพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปตามความต้องการของตลาด จากการเข้ามาของเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลที่กระทบคนในสังคมทุกภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมสื่อ องค์การธุรกิจ และการศึกษา ตามความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหลักสูตรมี

ปรับเปลี่ยนชื่อแขนงวิชา เพื่อให้ทันสมัย และลดจำนวนแขนงวิชาให้เหลือ 3 แขนงวิชา คือ 1. แขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า จากเหตุเทคโนโลยีด้าน E-Commerce หรือ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มีผลให้การใช้ชีวิตในปัจจุบันเปลี่ยนไปอย่างมาก เช่น การซื้อขายสินค้าหรือการบริการโดยการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเครือข่ายและบริการต่าง ๆ 2. แขนงวิชาการสื่อสารองค์กร จากเหตุผลสภาพแวดล้อมขององค์กร การสร้างภาพลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร การใช้กลยุทธ์การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการบริหารและการจัดการการสื่อสารขององค์กรที่เปลี่ยนไป และ 3. แขนงวิชาการวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ จากเทคโนโลยีการสื่อสารที่เปลี่ยนไป การเปิดตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ องค์กรสื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางธุรกิจของสื่อ เกิดทักษะศิลปะในการสร้างเนื้อหา การเล่าเรื่องด้วยภาพ การเก็บ

และนำเสนอข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ พฤติกรรมของ
 ผู้รับสารในยุคสังคมข่าวสารที่เปลี่ยนไปจากเดิม

รูปภาพที่ 1 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 กับ พ.ศ. 2559

ดังนั้น การผลิตบัณฑิตที่น้อยลงจากการสำรวจจำนวนนิสิต (มหาวิทยาลัยบูรพา, กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา, 2563) หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มีนิสิตปริญญาตรีทั้งสิ้น 505 คน ทั้งนี้คาดว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 จำนวนนิสิตจะน้อยลงกว่าเดิม และด้วยหลักสูตร มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปของโลกตลอดเวลา ทั้งสถานการณ์ภายในประเทศ และภายนอกประเทศ การเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านดิจิทัล ด้าน E-Commerce หรือ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งปัจจุบันการพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ตามแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 มีการลงทุนของรัฐบาลตามกรอบการลงทุนรวมของภาครัฐและเอกชน ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2560 -2564) รวมเม็ดเงินลงทุนกว่า 1.5 ล้านล้านบาท ใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก จึงทำให้ต้องมีการพัฒนากำลังคนใน ส่วนงานต่าง ๆ ให้ทันกับความต้องการหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต จึงต้องเตรียมตัวให้ทันกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะ

พัฒนากำลังคนเข้าสู่ระบบ การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย 1. การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณาวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร 2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณานิสิต อาจารย์ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน 3. การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณาการบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน 4. การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หรือคุณลักษณะนิสิตฝึกงานที่พึงประสงค์ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ นิสิต บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ คักดิ์ศรี ปาณะกุล (2556) การประเมินหลักสูตร ควรมีการพิจารณาทบทวนคุณภาพของหลักสูตร ที่ครอบคลุมเรื่องตัวหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน อุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในกระบวนการเรียนการสอน สำหรับประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ 3. ผู้ใช้บัณฑิตหรือนิสิตฝึกงาน 4. บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และ 5. นิสิตภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 700 คน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยประกอบไปด้วยกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา 1 คน ผู้บริหารภาควิชา นิเทศศาสตร์ จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต จำนวน 9 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต จำนวน 3 คน นิสิตภาควิชานิเทศศาสตร์ ชั้นปี 4 จำนวน 170 คน แบ่งเป็น นิสิตแขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า จำนวน 57 คน นิสิตแขนงวิชาการวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ จำนวน 56 คน และนิสิตแขนงวิชาการสื่อสารองค์กร จำนวน 57 คน จำนวนผู้ใช้บัณฑิตนิเทศศาสตร์ หรือผู้ใช้บัณฑิตฝึกงานจากสถานประกอบการที่นิสิตไปฝึกงาน จำนวน 244 หน่วยงานหรือบริษัท (Partnership/Supplier) และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 จำนวน 201 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จของ (Krejcie & Morgan, 1970) ขนาดประชากรทั้งหมด 700 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 248 คน ผู้วิจัยต้องการให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด จึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ภายหลังจากเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแล้ว ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาจำนวน 629 ชุด ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้ง 629 ชุด กลับมาวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา มี 8 ชุด ประกอบด้วย การจัดทำแบบสอบถามเพื่อสอบถามด้านต่าง ๆ คือ 1. ด้านบริบท (Context) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3. ด้านกระบวนการ (Process) 4. ด้านผลผลิต (Product) โดยการแจกแบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์เรื่อง การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา (สำหรับผู้บริหาร) ชุดที่ 2 แบบสอบถามเรื่อง การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา (สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร) ชุดที่ 3. แบบสอบถามเรื่อง การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา (สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร) ชุดที่ 4-6 แบบสอบถามเรื่อง การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา (สำหรับนิสิต) แบ่งเป็น 3 แขนงวิชาเอก คือ 4. นิสิตการสื่อสารตราสินค้า 5. นิสิตวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ 6. นิสิตการสื่อสารองค์กร ชุดที่ 7 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานคุณลักษณะนิสิตฝึกงานที่พึงประสงค์ หรือคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และชุดที่ 8. แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา (สำหรับบัณฑิต)

การเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา แจกแบบสอบถามจากประชากรที่กำหนด ประกอบด้วย ผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิตหรือนิสิตฝึกงาน บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และนิสิต จำนวนทั้งสิ้น 629 คน สำหรับแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา จะใช้แบบเลือกตอบด้วย

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1970) โดยเรียงลำดับจากน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้จำนวนระดับมาตราส่วนเป็น 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ประเภทไค-สแควร์ เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา และแขนงวิชาเอก (การสื่อสารตราสินค้า การสื่อสารองค์กร และวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์) การวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model)

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)
1.	ผู้บริหาร	2
2.	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	9
3.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	3
4.	นิสิตนิเทศศาสตร์	170
5.	บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา	201
6.	ผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน)	244
รวม		629

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีจำนวน 629 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 9 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 3 คน นิสิต จำนวน 170 คน เป็นนิสิตแขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า จำนวน 57 คน นิสิตแขนงวิชาวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ จำนวน

56 คน นิสิตแขนงวิชาการสื่อสารองค์กร จำนวน 57 คน บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 201 คน และผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 244 คน (สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับอาจารย์)

ข้อที่	การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559	การสื่อสารตราสินค้า			วารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์			การสื่อสารองค์กร		
		$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1.	รายวิชาในหลักสูตร	4.76	0.23	มากที่สุด	4.32	0.57	มาก	4.89	0.09	มากที่สุด
2.	ปรัชญาของหลักสูตร	4.91	0.16	มากที่สุด	4.38	1.08	มาก	4.33	0.60	มาก
3.	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.75	0.28	มากที่สุด	4.33	0.87	มาก	4.25	0.61	มาก
4.	โครงสร้างหลักสูตร	4.67	0.37	มากที่สุด	4.59	0.47	มากที่สุด	3.78	1.04	มาก
5.	ปัจจัยพื้นฐาน	4.48	0.44	มาก	4.10	1.62	มาก	3.77	0.60	มาก
6.	กระบวนการ	4.73	0.49	มากที่สุด	4.36	0.71	มาก	4.11	0.32	มาก
7.	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต	4.73	0.45	มากที่สุด	4.13	0.90	มาก	4.50	0.57	มาก
รวม		4.71	0.35	มากที่สุด	4.32	0.89	มาก	4.23	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า อาจารย์แขนง
วิชาการสื่อสารตราสินค้า มีความคิดเห็นว่าหลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559
มหาวิทยาลัยบูรพา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายชื่ออยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) รองลงมาคืออาจารย์แขนง

วิชาวารสารศาสตร์คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม
รายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) และอาจารย์แขนง
วิชาการสื่อสารองค์กร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายชื่ออยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับอาจารย์)

ANOVA

ความแปรปรวนทางเดียว		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รายวิชาในหลักสูตร	Between Groups	1.235	2	.618	6.182	.020
	Within Groups	.899	9	.100		
	Total	2.134	11			
ปรัชญาของหลักสูตร	Between Groups	.907	2	.454	.671	.535
	Within Groups	6.083	9	.676		
	Total	6.991	11			
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	Between Groups	.792	2	.396	1.036	.394
	Within Groups	3.437	9	.382		
	Total	4.229	11			
โครงสร้างหลักสูตร	Between Groups	.269	2	.134	.901	.440
	Within Groups	1.342	9	.149		
	Total	1.611	11			
ปัจจัยพื้นฐาน	Between Groups	2.746	2	1.373	.964	.417
	Within Groups	12.812	9	1.424		
	Total	15.558	11			
กระบวนการ	Between Groups	1.060	2	.530	.961	.419
	Within Groups	4.965	9	.552		
	Total	6.025	11			
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต	Between Groups	2.193	2	1.097	1.584	.257
	Within Groups	6.229	9	.692		
	Total	8.423	11			
ภาพรวมความคิดเห็นในหลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559	Between Groups	1.093	2	.547	1.704	.236
	Within Groups	2.886	9	.321		
	Total	3.979	11			

เกณฑ์ ถ้าค่า Sig. ในตารางน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ถือว่าแตกต่างกัน ถ้ามากกว่า 0.05 ถือว่าไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 3 พบว่า อาจารย์แขนงวิชาที่
แตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมของหลักสูตร

นิเทศศาสตร์บัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ไม่
แตกต่างกัน (F=1.704, Sig.=0.236

ตารางที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับนิสิต)

ข้อที่	การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตร์ บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559	การสื่อสารตราสินค้า			วารสารศาสตร์ คอนเวอร์เจนซ์			การสื่อสารองค์กร		
		$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1.	รายวิชาในหลักสูตร	3.82	0.50	มาก	3.51	0.71	มาก	3.80	0.56	มาก
2.	ปรัชญาของหลักสูตร	3.67	0.60	มาก	3.48	0.67	ปานกลาง	3.80	0.59	มาก
3.	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.75	0.62	มาก	3.63	0.70	มาก	3.88	0.69	มาก
4.	โครงสร้างหลักสูตร	3.61	0.48	มาก	3.76	0.54	มาก	3.79	0.48	มาก
5.	ปัจจัยพื้นฐาน	3.14	0.65	ปานกลาง	3.26	0.77	ปานกลาง	3.55	0.72	มาก
6.	กระบวนการ	3.66	0.54	มาก	3.46	0.74	ปานกลาง	3.77	0.62	มาก
7.	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต	3.77	0.58	มาก	3.87	0.64	มาก	3.97	0.54	มาก
รวม		3.63	0.57	มาก	3.57	0.69	มาก	3.79	0.60	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า นิสิตแขนงวิชาการ
สื่อสารองค์กร จำนวน 57 คน มีความคิดเห็นว่าหลักสูตร
นิเทศศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559
มหาวิทยาลัยบูรพา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาคือ นิสิตแขนงวิชาการ
สื่อสารตราสินค้า จำนวน 57 คน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมราย
ข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และนิสิตแขนงวิชา
วารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ จำนวน 56 คน มี
ค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับนิสิต)

ANOVA						
ความแปรปรวนทางเดียว		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รายวิชาในหลักสูตร	Between Groups	1.010	2	.505	1.988	.140
	Within Groups	42.427	167	.254		
	Total	43.437	169			
ปรัชญาของหลักสูตร	Between Groups	3.284	2	1.642	4.522	.012
	Within Groups	60.641	167	.363		
	Total	63.925	169			
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	Between Groups	2.951	2	1.475	3.745	.026
	Within Groups	65.794	167	.394		
	Total	68.744	169			
โครงสร้างหลักสูตร	Between Groups	1.831	2	.916	2.022	.136
	Within Groups	75.640	167	.453		
	Total	77.471	169			
ปัจจัยพื้นฐาน	Between Groups	5.063	2	2.531	4.862	.009
	Within Groups	86.942	167	.521		
	Total	92.005	169			
กระบวนการ	Between Groups	2.777	2	1.389	3.352	.037
	Within Groups	69.168	167	.414		
	Total	71.945	169			

ความแปรปรวนทางเดียว		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต	Between Groups	1.173	2	.586	1.661	.193
	Within Groups	58.970	167	.353		
	Total	60.143	169			
ภาพรวมความคิดเห็นในหลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559	Between Groups	1.532	2	.766	3.008	.052
	Within Groups	42.517	167	.255		
	Total	44.049	169			

เกณฑ์ ถ้าค่า Sig. ในตารางน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ถือว่าแตกต่างกัน ถ้ามากกว่า 0.05 ถือว่าไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 5 พบว่านิสิตแขนงวิชาที่
แตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมของหลักสูตร

นิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ไม่
แตกต่างกัน (F=3.008, Sig.=0.052)

ตารางที่ 6 ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

ข้อที่	การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา)	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1.	ด้านหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559	3.47	0.69	ปานกลาง
2.	ด้านกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษา	3.83	0.70	มาก
3.	ด้านอาจารย์	3.83	0.66	มาก
4.	ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	2.90	0.73	ปานกลาง
5.	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	3.50	0.68	ปานกลาง
6.	ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	3.64	0.69	มาก
7.	ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	3.83	0.61	มาก
รวม		3.57	0.51	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า บัณฑิตผู้สำเร็จ
การศึกษา จำนวน 201 คน มีความคิดเห็นว่าหลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559
มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้า
ศึกษา ด้านอาจารย์ และด้าน

การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของ
ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมี
ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.83$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.90$)

ตารางที่ 7 ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

ข้อที่	การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 (สำหรับผู้ใช้นิต)	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1.	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.49	0.48	มาก
2.	ด้านความรู้	4.23	0.59	มาก
3.	ด้านทักษะทางปัญญา	4.18	0.63	มาก
4.	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.41	0.56	มาก
5.	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.16	0.54	มาก
6.	ด้านทักษะพิสัย	4.32	0.58	มาก
รวม		4.30	0.47	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 244 คนมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบรายด้านและโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.41$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.16$)

ตารางที่ 8 ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

ข้อที่	การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1.	การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร (วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร)	3.98	0.59	มาก
2.	การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (นิสิต อาจารย์ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน)	3.65	0.77	มาก
3.	การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร (การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน)	3.90	0.60	มาก
4.	การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร (คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หรือคุณลักษณะนิสิตฝึกงานที่พึงประสงค์ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา)	4.16	0.61	มาก
รวม		3.92	0.64	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบรายด้านและโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านผลผลิตของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) อันดับสองคือ ด้านบริบทของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.98$) อันดับสามคือ ด้านกระบวนการของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.90$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.65$)

การอภิปรายผลการศึกษา

การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้นำเสนอตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP model) ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร และการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร

การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) เห็นว่าความสอดคล้องระหว่างประเภทของการประเมินในรูปแบบ CIPP กับประเภทของการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาโครงการ การประเมินผลระยะก่อนเริ่มโครงการ การประเมินในระยะนี้ทำไปเพื่อการตัดสินใจในการวางแผนโครงการพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุม ได้แก่ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร โดยมีผู้ให้ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา สามารถสรุปผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ตอบรายด้านและโดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อ 3 อันดับแรก คือ 1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร 2. ด้านปรัชญาของหลักสูตร และ 3. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จากการศึกษาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบกับนิสิตนิเทศศาสตรบัณฑิตทั้ง 3 แขนงวิชา ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากคือ 1. นิสิตแขนงวิชาการสื่อสารองค์กร 2.

นิสิตแขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า และ 3. นิสิตแขนงวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่านิสิตแขนงวิชาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นว่าด้านบริบทของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1. ปรัชญาของหลักสูตร และ 2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่านิสิตแขนงวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันกับนิสิตแขนงการสื่อสารองค์กรและการสื่อสารตราสินค้า จากการศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุด คือ 1. อาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า 2. อาจารย์แขนงวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ 3. อาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารองค์กร การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าอาจารย์แขนงวิชาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นว่ารายวิชาของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความคิดเห็นบริบทด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 1. ปรัชญาของหลักสูตร 2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ 3. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่าอาจารย์แขนงวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์มีความคิดเห็นแตกต่างจากอาจารย์แขนงการสื่อสารองค์กร และการสื่อสารตราสินค้า ด้านรายวิชาในหลักสูตร และบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยจึงอธิบายเหตุผลได้เพราะในหลักสูตรได้นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน การสร้างรายวิชาที่มีผลการเรียนรู้ระดับรายวิชาที่สอดคล้อง โดยวิเคราะห์ถึงปัญหา ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนลำดับโครงสร้างแล้วกำหนดรายวิชาเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะและวิชาเลือกเสรี โดยพิจารณาทักษะด้านต่าง ๆ และมีการบูรณาการความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่มรายวิชาและเรียงลำดับรายวิชาก่อน - หลังปีที่เรียน อีกทั้งหลักสูตรได้ปรับปรุงรายวิชาเพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ได้แก่ นิสิต อาจารย์ ปัจจัยสนับสนุน การเรียนการสอน โดยมีผู้ให้ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบ

หลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา สามารถสรุปผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่าอาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้ามีความคิดเห็นว่าง่ายนำเข้าของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างเหมาะสม และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์อย่างเหมาะสม และมีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมนิสิตอย่างเหมาะสม สำหรับอาจารย์แขนงวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ มีความคิดเห็นว่าง่ายนำเข้าของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมนิสิตอย่างเหมาะสม สำหรับอาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารองค์กรมีความคิดเห็นว่าง่ายนำเข้าของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างเหมาะสม และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์อย่างเหมาะสม และมีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยอาจารย์อย่างเหมาะสม และมีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมนิสิตอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าง่ายนำเข้าของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรม และจิตสำนึกในความเป็นครู มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สอนเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนจากผลการวิจัยจึงอธิบายเหตุผลได้เพราะหลักสูตรกำหนดเกณฑ์การรับนิสิตใหม่ไว้อย่างชัดเจน ผ่านการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้วยระบบ TCAS ตามกระบวนการของมหาวิทยาลัย มีการ

วางแผนของแต่ละบุคคลเพื่อกำกับคุณภาพด้านการเรียนการสอนโดยอาจารย์จะมีการเตรียมเอกสารประกอบการสอน การผลิตผลงานวิจัย และสนับสนุนให้อาจารย์บริการวิชาการสังคมและชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ และวิจัยกับเครือข่ายสถาบันต่าง ๆ หลักสูตรมีการจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการพัฒนาห้องปฏิบัติการให้พร้อมใช้ประโยชน์ และหลักสูตรได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้นิสิตจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในแต่ละแขนงวิชาทุกปี

การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) หมายถึง การประเมินผลระหว่างการทำเนิกรการประเมินในระยะนี้จะเป็นการประเมินกระบวนการ (Process) ของรูปแบบ CIPP ในระหว่างการทำเนิกรการมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบการนำไปปฏิบัติโดยการรวบรวมข้อมูลย้อนกลับจากการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนในการออกแบบและการนำไปใช้เพื่อกำกับติดตาม ควบคุม และปรับการดำเนินงานโดยสารสนเทศที่ได้จากการประเมินกระบวนการจะเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ (implementing decision) ได้แก่ การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน โดยมีผู้ให้ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บริหาร สามารถสรุปผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมมาก

เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อของนิสิตพบว่า นิสิตแขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า มีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการอย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเปิดรายวิชาตามความต้องการของผู้เรียน ทันสมัย และเป็นที่ต้องการ สำหรับนิสิตแขนงวิชาวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ มีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีการ

พัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต รองลงมาคือ มีการวัดและประเมินผลการเรียนเหมาะสมสอดคล้องกับความรับผิดชอบหลักของผลการเรียนรู้ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการเปิดรายวิชาอย่างเหมาะสม เรียงลำดับก่อนหลังที่เหมาะสม เอื้อให้นิสิตมีพื้นฐานความรู้ในการเรียนรู้แบบต่อยอด และสำหรับนิสิตแขนงวิชาการสื่อสารองค์กร มีความคิดเห็นว่าการกระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน วางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลการเรียนเหมาะสมสอดคล้องกับความรับผิดชอบหลักของผลการเรียนรู้ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการเปิดรายวิชาอย่างเหมาะสม เรียงลำดับก่อนหลังที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า อาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารตราสินค้า มีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีการเปิดรายวิชาอย่างเหมาะสม เรียงลำดับก่อนหลังที่เหมาะสม เอื้อให้นิสิตมีพื้นฐานความรู้ในการเรียนรู้แบบต่อยอด และการเปิดรายวิชาเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร เพื่อให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยง และบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับอาจารย์แขนงวิชาวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ มีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีการกำกับและติดตามการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาตามแบบ มคอ.3 ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา และมีการกำกับและติดตามการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาตามแบบ มคอ.5 ภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษา และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการเทียบเคียงคุณภาพบัณฑิตในหลักสูตรกับสถาบันอื่น สำหรับอาจารย์แขนงวิชาการสื่อสารองค์กร มีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ใน

ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีการแจ้งผลการเรียนของนิสิต เพื่อให้บัณฑิตได้ปรับปรุงตนเอง มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยง และบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายข้อของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการบูรณาการของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ วิธีการสอนส่งเสริมให้นิสิตได้ประยุกต์แนวความคิดศาสตร์ทางวิชาชีพ และหรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนิสิตที่มีปัญหาทางการเรียน จากผลการวิจัยจึงอธิบายเหตุผลได้เพราะหลักสูตรมีการบริหารจัดการหลักสูตรโดยอาจารย์ผู้สอนนำมามาตรฐานผลการเรียนรู้ของรายวิชาที่รับผิดชอบมาเป็นตัวกำหนดกลยุทธ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อทักษะการคิดวิเคราะห์และนำไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยระบุรายละเอียดไว้ใน มคอ.3 ของแต่ละรายวิชาซึ่งอ้างอิงจาก มคอ.2 หมวด 4 ผลการเรียนรู้กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล และหลักสูตรมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตหลายวิธี อาจารย์ประจำหลักสูตรติดตามผลการเรียนของนิสิตโดยพิจารณาจากคะแนน รายงาน การทำ Active Learning ผลการสอบกลางภาคและปลายภาคของแต่ละวิชา

การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) หมายถึง การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการการประเมินในระยะนี้คือการประเมินผลผลิตของรูปแบบ CIPP การประเมินผลผลิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจว่าโครงการได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและตอบสนองความต้องการหรือไม่ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์กับจุดมุ่งหมาย บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และตัดสินคุณค่าภายในและภายนอกของโครงการสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตจะเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจ ดำเนินการต่อ ปรับปรุงหรือการปิดโครงการ ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึง

ประสงค์ หรือคุณลักษณะนิสิตฝึกงานที่พึงประสงค์ และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีผู้ให้ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย สถานประกอบการ ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน สามารถสรุปผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากสุด 3 ด้านคือ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และ 3. ด้านทักษะพิสัย จากผลการวิจัยจึงอธิบายเหตุผลได้เพราะหลักสูตรมีการรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้เรียน อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ความพึงพอใจมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพื่อให้บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ใน มคอ.2 และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่สามารถสะท้อนความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร สำหรับผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ควรปรับหน่วยกิตในการเรียนการสอนให้น้อยลง หลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับความต้องการศึกษาของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรเน้นการเรียนการสอนให้ปฏิบัติมากขึ้น และสอนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในธุรกิจเพื่อการประกอบอาชีพ

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร สำหรับผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้วยหลักสูตรมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก วิธีการคัดเลือก และมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนสายวิชาชีพที่เรียนเทียบเท่า ม.6 สมัครเรียนและเข้าศึกษาได้ มีสภาพแวดล้อมในการเรียนที่เหมาะสม สื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมระดับหนึ่ง แต่ควรพัฒนาให้ทันสมัยตลอดเวลา เรื่องงบประมาณในการบริหารจัดการหลักสูตรยังน้อยไป ควรมีงบที่เป็นนโยบายจากรัฐบาลมาช่วยด้านบุคลากร และห้องปฏิบัติการ

ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร สำหรับผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก หลักสูตรนิเทศศาสตร์

ในอนาคตควรจะเน้นสร้างหลักสูตรที่มีความทันสมัยรองรับต่อบริบทสังคมปัจจุบัน แล้วก็อย่าไปมุ่งเน้นแค่นักเรียนที่จบ ม. 6 ควรจะนึกถึงคนที่จะทำปริญญาใบที่สอง (จบปริญญาตรี สาขาอื่นมาแล้ว) หรือการต่อยอด 2 ปีหลัง รวมถึงการสะสมแบบเครดิตแบงก์ คืออบรมระยะสั้นไปเรื่อย ๆ แล้วก็นำวิชาที่อบรมไปเทียบเป็นเครดิตแบงก์ได้เมื่อเขาสอบเข้าได้ ควรคิดถึงผู้เรียนสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ Demand หรือความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่มแต่ละประเภท การจัดกิจกรรมเสริม และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก มีวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และใช้วิธีการประเมินตามความจริง

ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรสำหรับผู้บริหารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถแบ่งได้ 3 ส่วนใหญ่คือ 1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วไม่คิดทำงานด้านนิเทศศาสตร์ ด้วยอาจจะมียุทธกิจครอบครัวที่ต้องไปดูแล หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น ขายของออนไลน์ เปิดร้านอาหาร ร้านกาแฟ ซึ่งก็สามารถใช้วิชาที่เรียนมาด้านการสื่อสารการผลิตสื่อไปต่อยอดผลผลิตทางธุรกิจได้ 2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วทำงานไม่ตรงสาขาที่เรียน ด้วยมีเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารมีการช่วยเหลือ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา มีโอกาสไปทำงานเป็นครู ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย เกิดเป็นเครือข่ายด้านนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 3. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทำงานตรงสาขา ด้วยหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิตผลิตบัณฑิตมาแล้วเกือบ 20 ปีจึงทำให้มีเครือข่ายในการทำงานด้านสื่อทีวี สื่อออนไลน์ สำนักข่าวต่าง ๆ เมื่อมีการเปิดรับสมัครก็จะชักชวน ให้ไปทำงานที่ตรงกับที่เรียนมา และด้วยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ ทั้งทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม ความอดทน จึงทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด หลักสูตรมีการยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้มีสมรรถนะสากล พร้อมทำงานได้ทันที มีทักษะเพื่อทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การสรุปผลการวิจัยและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ตามรูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP model) ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร, การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร, การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร, การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรในภาพรวม

1. การประเมินหลักสูตรด้านบริบทมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านนิเทศศาสตร์ มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มีความสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร มีความชัดเจนด้านการสื่อสาร และเข้าใจง่าย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพสื่อ ถือได้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตรได้สอดคล้องกับความต้องการผลิตบัณฑิตในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ จึงถือได้ว่าบริบทของหลักสูตร เป็นไปตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

2. การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก หลักสูตรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างเหมาะสม มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษา และมีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหารายวิชา อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน วางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้า อาจารย์ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ อาจารย์ผู้สอนมีการพัฒนา ฝึกอบรมสัมมนา ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน มีจำนวนห้องเรียน สื่อระบบอินเทอร์เน็ต และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน มีวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายภาพ ในการเรียนการสอน และกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์จริง มีจำนวนห้องปฏิบัติการในการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาเพื่อไปทำงานจริง

3. การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีการวางแผนการศึกษาที่ชัดเจนเป็นไปตามที่กำหนด การจัดแผนการเรียนในแต่ละภาค การศึกษามีความเหมาะสมกับหลักสูตรและความรู้ของนิสิต มีการกำกับและติดตามการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาตามแบบ มคอ.3 ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 การบริหารหลักสูตรได้รับความร่วมมือ และความช่วยเหลือ มีการเทียบเคียงคุณภาพบัณฑิตในหลักสูตรกับสถาบันอื่น มีการจัดอาจารย์ให้คำปรึกษากับนิสิตด้านการเรียนการสอน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

4. การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานประกอบการผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มีคุณธรรมจริยธรรม ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านพฤติกรรมที่แสดงออกของบัณฑิตว่าบัณฑิตเป็นผู้มีวินัย ตรงต่อเวลา มีคุณธรรมจริยธรรม และจากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่าบัณฑิตตรงต่อเวลา และปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ สำนึกในความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์

5. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยมหาวิทยาลัยบูรพาได้ให้ความสำคัญกับทุกหลักสูตร ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน ซึ่งหลักสูตรในแต่ละคณะที่เปิดสอนต่างมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้าง และการพัฒนานิสิตให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ในส่วนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรต่างเห็นคล้อยกันว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต ผลการประเมิน “ผ่าน” ในการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อีกทั้งหลักสูตรมีประสิทธิภาพสามารถส่งผลให้นิสิตมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองให้

เป็นผู้มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ที่ว่า

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การประเมินหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยบูรพา

1. หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในอนาคต ควรเน้นหลักสูตรที่มีความทันสมัยรองรับต่อบริบทสังคมปัจจุบัน แล้วควรจะนึกถึงคนที่จะทำปริญญาใบที่สองหรือการต่อยอด 2 ปีหลัง รวมถึงการสะสมแบบเครดิตแบงก์ คืออบรมระยะสั้น แล้วก็นำวิชาที่อบรมไปเทียบเป็นเครดิตแบงก์ได้เมื่อสอบเข้าได้ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้านักศึกษากลุ่ม

2. จากผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่เกี่ยวข้อง เห็นพ้องตรงกันว่า หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตนั้น ไม่ควรมุ่งเน้นสายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากเกินไป และควรคำนึงถึงอนาคตของนิสิตที่ต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต การไปทำงาน หรือไปศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ให้สามารถมีความรู้ไปต่อยอด จึงควรเน้นการคิดวิเคราะห์ให้เป็น

3. หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา ควรปรับปรุงรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ทับซ้อน ได้แก่ รายวิชาบังคับ กับรายวิชาเลือก และลดจำนวนหน่วยกิตที่มีมากเกินไป การสร้างบทเรียนโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในทุกรูปแบบ ทุกช่องทาง การเรียนการสอนที่เน้นทักษะต่าง ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน และควรให้มีการฝึกปฏิบัติมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาและเทียบเคียงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

เอกสารอ้างอิง

กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. (2563, 10 กรกฎาคม). สถิติ นิสิต. มหาวิทยาลัยบูรพา. <https://reg.buu.ac.th/registrar/stat.asp?avs947026931=8>

ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา. (2559). *หลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.
2559*. ชลบุรี: ภาควิชานิเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2556). *การพัฒนาและประเมินหลักสูตร
สังคมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). *วิธีวิทยาการประเมิน:
ศาสตร์แห่งคุณค่า*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-
2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
[https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.
php?nid=6422](https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422)

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining
Sample Size for Research Activities.
*Educational and Psychological
Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

Likert, R. N. (1970). *A Technique for the
measurement of attitude*. Attitude
Measurement. Chicago:
Ronald McNally & Company.

Stufflebeam, D. L., et. al. (1971). *Educational
evaluation and decision making*.
Itasca: Ill Peacock. Inc.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (1985).
*Systematic evaluation: A self-
instructional guide to theory and
practice*. Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.

_____. (2007). *Evaluation theory, models, &
applications*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.